

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko R. [...] spółce z o.o. z siedzibą w W. obecnie I. [...] spółce z o.o.
z siedzibą w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 24 maja 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powódki kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 maja 2016 r. powódka M. P. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżącą przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podkreślić bowiem należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Tych elementów nie można przypisać przedstawionemu przez skarżącą uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej. Prezentowane przez skarżącą stanowisko dotyczące postrzegania zakresu związania prawomocnym wyrokiem częściowym nie znajduje bowiem oparcia w ukształtowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego podejściu do wykładni art. 365 § 1 k.p.c. Przyjmuje się w nim, że wynikająca z art. 365 § 1 k.p.c. moc wiążąca wyroku dotyczy jedynie związania sentencją, a nie uzasadnieniem wyroku innego sądu. Zakresem prawomocności materialnego objęty jest zatem tylko ostateczny wynik rozstrzygnięcia, a nie jego przesłanki (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 stycznia 2015 r., IV CSK 181/14, niepubl.; z dnia 3 października 2012 r., II CSK 312/12, niepubl.; z dnia 19 października 2012 r., V CSK 485/11, niepubl.; z dnia 22 czerwca 2010 r. IV CSK 359/09, OSNC 2011, nr 2, poz. 16). Konsekwencje tak postrzeganej prawomocności materialnej wyroku rozciąga się również na skutki wynikające z wydania wyroku w procesie częściowym dla kolejnych procesów o część tego samego świadczenia. Sąd bowiem nie orzeka o stosunku prawnym (stosunkach prawnych) między stronami, lecz o żądaniu powoda (art. 321 § 1 i art. 325 k.p.c.). Tym samym przesądzenie w procesie częściowym o świadczenie o istnieniu stosunku podstawowego nie korzysta z prawomocności materialnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2016 r., sygn. akt III CSK 276/15, niepubl.). Tego rodzaju rozstrzygnięcie przesądza tylko o tym, że powodowi należy się sporna kwota. Kwestia istnienia (nieistnienia) stosunku prawnego jest zagadnieniem wstępnym, które sąd musi rozważyć, ale jego rozstrzygnięcie mieści się poza sentencją i nie korzysta z mocy wiążącej w późniejszych procesach (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1969 r., I PR 259/69, niepubl.).

Nie zachodzi również potrzeba wypowiedzenia się Sądowi Najwyższemu odnośnie do możliwości podniesienia w toku procesu zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej bez konieczności uzyskiwania postanowienia wydanego w trybie przepisów art. 609 i art. 610 k.p.c. Kwestia ta została wyjaśniona w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. argumenty wynikające z uzasadnienia postanowienia z dnia 8 września 2016 r., II CSK 822/15, niepubl. oraz uchwały z dnia 23 marca 2016 r., III CZP 101/15, OSNC 2017, nr 2, poz. 18). Ustalenie związane z podniesionym zarzutem jest dokonywane

w uzasadnieniu orzeczenia i ma charakter wiążący tylko między stronami procesu na potrzeby oceny - jako przesłanka rozstrzygnięcia - dochodzonego w sprawie żądania.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów orzeczono na podstawie art. 102 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c., uwzględniając trudną sytuację materialną powódki.

aw

jw